

Huoli huoltovarmuudesta -työryhmän perustamista koskeva valtuustoaloite

576/00.01.02/2022

KV 12.12.2022 § 89

Valtuutettu Emmi Lintonen luki allekirjoittamansa Huoli huoltoryhmä työryhmän perustamista koskeneen seuraavan valtuustoaloitteen:

”Valtuustoaloite kuntalaisten sähkönhinnan nousun kompensoinnista

Suomi on taloudellisesti ja teknologisesti kehittynyt yhteiskunta. Kansalaiset voivat ostaa ruokaa ja juomaa kaupasta tai ravintolasta, saavat sähköä sähköverkosta ja vettä vesijohtoverkostosta, maksavat tavarat ja palvelut pankkien järjestelmien kautta ja käyttävät tasokkaita terveydenhoitopalveluita. Nämä ovat esimerkkejä toiminnoista, jotka kuuluvat huoltovarmuuden piiriin. Huoltovarmuustyön tavoitteissa ja keinojen valinnassa on otettava huomioon Suomen erityispiirteet, joita ovat kylmä ilmasto, syrjäinen sijainti, riippuvuus merikuljetuksista, energiaintensiivinen talouden rakenne ja pitkät kuljetusetäisyydet. Lisäksi globalisaatio, omistus- ja liiketoimintarakenteiden muutokset ja teknologian kehitys asettavat haasteita huoltovarmuuden turvaamiselle. Suomessa valtion ja kuntien viranomaisilla on lakisääteinen velvollisuus varautua poikkeus- ja häiriötilanteisiin. Perinteisesti huoltovarmuus on merkinnyt materiaalien saannin varmistamista. Toiminnan painopistettä suunnataan entistä vahvemmin kriittisen infrastruktuurin toimintakyvyn varmistamiseen. Kriittisellä infrastruktuurilla tarkoitetaan perusrakenteita, palveluja ja niihin liittyviä toimintoja, jotka ovat välttämättömiä yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen ylläpitämiseksi. Tällaisia ovat esimerkiksi vesihuolto, liikenneväylät, tieto- ja rahaliikenteen turvatut yhteydet ja sähköverkko.

Kiristynyt taloustilanne vaikuttaa yhä useamman suomalaisen perheen ja yksinäisen hyvinvointiin. Suomessa yli 110 000 lasta elää vähävaraisissa perheissä. Tänä jouluna heidän tilanteensa on erityisen vaikea. Koronan takia monet perheet ovat kohdanneet lomautuksia ja työttömyyttä. Nyt hintojen nousu ajaa heitä entistä syvempään ahdinkoon. Erityisesti kohtuuton sähkönhinnan nousu tulee näkymään viimeistään sähkölaskuissa vuoden 2023 alussa, kun talvikuukaudet nostavat ihmisten sähkölaskut sietämättömän korkeiksi. Sähköyhtiöiden laskelmien mukaan 120 m² sähkölämmitteisen omakotitalon sähkönkulutus on 20000 kilowattituntia vuodessa. Jos sähkönhinta on ollut aikaisemmin kuukaudessa parin satasen luokkaa, voi se nyt kohota jopa tuhanteen euroon. Suomen aluehinnan keskihinta oli vuonna 2021 7,2 snt/kWh ja monissa perheissä sähkön hinta on tänään 45 snt/kWh.

Sähkön hinta on siis noussut tuntuvasti viimeisen vuoden aikana Suomessa ja laajasti muualla Euroopassa. Hinnan odotetaan

nousevan edelleen ja olevan korkea etenkin tulevan talven aikana. Sähkön korkealla hinnalla ja hintapiikeillä on merkittäviä vaikutuksia kotitalouksien ja yritysten taloudelliseen asemaan. Suomen valtio on osoittanut tukea sähkön kuluttajille niin, että korkeaa sähkön hintaa kompensoidaan kotitalouksille määräaikaisella sähköveron alentamisella ja kotitalousvähennyksessä tehtävällä vähennyksellä silloin, kun sähkölasku nousee talvikuukausina 2023 korkeaksi. Tämä on hyvä parannus, mutta ei riittävä. Kuluttajia on kehoitettu säästämään sähköjä, minkä johdosta Suomessa onkin ollut jo mittavat säästötalkoot, mutta vanhukset ja monet pitkäaikaissairaat, eivät kuitenkaan voi laskea lämmityksen tasoa yhtään enempää.

Forssan kuntastrategiassa kohdassa "Ihmisyystävällinen järkivihreys" löytyy kuusi tavoitetta, joista yksi on "Hyvinvoivan kuntalaisen Forssa". Samalla, kun sote- ja pelastuspalveluiden siirto hyvinvointialueelle tapahtuu 1.1.2023, tulee kunnan yhdeksi tärkeimmäksi tehtäväksi varmistaa se, että forssalaisten hyvinvoinnista huolehditaan ennalta ehkäisevästi. Tämän takia esitänkin valtuustoaloitteena, että Forssan kaupunki perustaa Huoli huoltovarmuudesta- työryhmän 1.1.2023 alkaen, johon kutsutaan myös naapurikunnat mukaan. Työryhmä edesauttaa Forssan seudun kuntalaisten edunvalvontaa huolehtien siitä, että sähkömarkkinalain mukaan jokaisen jakeluverkkoyhtiön alueella toimii lain mukaan toimitusvelvollinen sähkön myyjä, jonka pitää myydä toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluville asiakkaille sähköä kohtuulliseen hintaan. Samalla ryhmän tulee arvioida, onko sähkön hinnankorotuksissa ollut perusteettomia korotuksia ja auttaa samalla kuluttajia edunvalvonnassa niin, että tekee Forssan seudun asukkaiden puolesta energiavirastoon valituksen kohtuuttomista sähköhinnoista. Energiaviraston tehtävä on huolehtia siitä, että kohtuullisuuden vaatimukset täyttyvät sähkölaskujen osalta. Samalla työryhmä linjaa siitä, mitä apua Forssa/Forssan seudun kunnat voivat tarjota asukkailleen korkeiden sähkönhintojen kompensoimiseksi. Työryhmä voi tutkia, olisiko mahdollista vapauttaa lapsiperheitä mm. päivähoitomaksuistaan, kuntalaisia kiinteistöverosta jne vuoden 2023 aikana. Asialla on kiire ja työryhmä tulee asettaa heti seuraavassa kaupunginhallituksessa.”

Valtuutettu Emmi Lintosen lisäksi aloitteessa olivat mukana valtuutetut Ilkka Joenpalo, Kaisa Lepola, Jari Marjamäki, Hannu Rekunen, Mikko Suomi, Tarja Rajahalme-Tahvanainen, Matti Uutela, Pasi Vikman ja Janne Vuorenmaa sekä varavaltuutetut Eino Järvinen ja Ida Viljanen.

Päätös Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

KH 19.12.2022 § 370

Valmistelija Hallintojohtaja Hanna Saarni, p. 040 573 6133, hanna.saarni (ät) forssa.fi

Esittelijä

Ptk tark.

Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, p. 03 4141 5260

Päätösehdotus Kaupunginhallitus ei perusta työryhmää tässä vaiheessa, vaan seuraa asiassa tehtäviä valtakunnallisia päätöksiä. Kaupunginhallitus antaa Huoli huoltovarmuudesta -työryhmän perustamista koskevan valtuustoaloitteen johtoryhmälle valmisteltavaksi.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

KH 19.08.2024 § 207

Valmistelija Hallintojohtaja Hanna Saarni, puh. 040 573 6133,
hanna.saarni@forssa.fi

Aloite on tehty ajankohtana, jolloin sähkönhinta nousi ennätyskorkealle johtuen kaasun, sähkön, öljyn, kivihiilen ja puupolttoaineiden tuonnin päättymisestä Venäjältä ja samaan ajankohtaan osuneet ydinvoimalaitosten huollot Ranskassa ja Ruotsissa sekä alkuvuoden kuivuus ja normaalia alhaisemmalle tasolle jääneet vesivarastot.

Vuoden aikana uusien toistaiseksi voimassa olevien sopimusten tarjoushinnat nousivat kotitalouksille 353 prosenttia ja sähkölämmittäjille 131 prosenttia. Uusien kaksivuotisten määräaikaisten sopimusten hinnat nousivat kotitalouksille 112 prosenttia ja sähkölämmittäjille 119 prosenttia. Kotitalouksien kokonaissähkön hinta nousi vuonna 2022 keskimäärin noin 50 prosenttia.

Vaikea energiatilanne koski koko maata ja valtio sääti tukitoimia lieventämään hintojen nousun vaikutuksia kotitalouksille. Tukitoimista väliaikainen arvonlisäveron alennus ja lisämaksuaika sähkölaskuille otettiin käyttöön vuonna 2022 ja sähkövähennys, sähkötuki sekä sähköhyvitys vuonna 2023.

Sittemmin tilanne on sähkön hinnan osalta tasaantunut, eikä aloitteessa mainitun kaltaiselle työryhmälle ole tarvetta. Huoltovarmuuden turvaaminen on osa kaupungin normaaleja tehtäviä ja varautumista, jota tehdään jatkuvasti osana muuta toimintaa.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, p. 03 4141 5260

Päätösehdotus Kaupunginhallitus

1. toteaa, ettei tarvetta huoli huoltovarmuudesta -työryhmälle tämän hetkisessä tilanteessa ole
2. ehdottaa valtuustolle, että se merkitsee aloitevastauksen tiedokseen ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Ptk tark.

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

KV 02.09.2024 § 64

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Valtuusto merkitsee aloitevastauksen tiedokseen ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Valtuusto hyväksyi päätösehdotuksen.